

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym
odprowadzaniu ścieków**

(druk senacki nr 896)

Uchwalona przez Sejm w dniu 3 marca 2005 r. ustawa o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, została przygotowana w oparciu o projekt rządowy. Oprócz zmian porządkujących i doprecyzowujących rozwiązania ustawowe, nowelizacja wprowadza kilka nowych, istotnych rozwiązań:

- 1) wprowadza wymóg formy pisemnej przy zawieraniu umów o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków,
- 2) modyfikuje definicję "przyłącza kanalizacyjnego", przewidując, iż w razie braku studzienki kanalizacyjnej, za przyłącze uznaje się odcinek przewodu łączącego instalację kanalizacyjną w budynku odbiorcy nieruchomości do granicy nieruchomości gruntowej,
- 3) zmienia definicję "wody przeznaczonej do spożycia dla ludzi" zarówno w omawianej ustawie jak i w ustawie – Prawo wodne, dostosowując ją do definicji zawartej w Dyrektywie Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 330 z dnia 5.12.1998 r.),
- 4) dodaje przepis zobowiązujący przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do prowadzenia regularnej wewnętrznej kontroli jakości wody,
- 5) zobowiązuje do uregulowania w umowie o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych, będących w posiadaniu odbiorcy usług,
- 6) zobowiązuje właściciela lub zarządcę budynku wielolokalowego do rozliczania różnic pomiędzy wskazaniem wodomierza głównego i wodomierzy w poszczególnych lokalach oraz uiszczania należności wynikających z tych różnic, w razie zawierania indywidualnych umów o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków w budynkach wielolokalowych, z osobami korzystającymi z tych lokali,

- 7) stanowi, iż obowiązek udostępnienia zastępczego punktu poboru wody przez przedsiębiorstwo powstaje wyłącznie wówczas, gdy przyczyną odcięcia dostaw wody było nieuiszczenie należności za dwa pełne okresy obrachunkowe,
- 8) zobowiązuje do zróżnicowania w czasie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do urządzeń kanalizacyjnych ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, implementując w ten sposób postanowienia Dyrektywy Rady 76/464/EWG z dnia 4 maja 1976 r. w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre niebezpieczne substancje odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty (Dz. Urz. L 129 z dnia 18.05.1976 r.),
- 9) przewiduje, iż sposób dokonywania odbioru przez przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne wykonanego przyłącza, ma określać regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, uchwalany przez radę gminy,
- 10) rozbudowuje procedurę zatwierdzania taryf przez organy gminy.

Uwagi szczegółowe:

1. Przepis art. 6 ust. 8 (art. 1 pkt 5 lit. g nowelizacji) uprawnia właściciela lub zarządcę budynku wielolokalowego (budynków wielolokalowych) do zainstalowania wodomierzy przy wszystkich punktach czerpalnych wody w danym budynku, zobowiązując jednocześnie osoby korzystające z lokali do ich udostępnienia w celu zainstalowania wodomierzy. **Ustawa nie wskazuje jednak podmiotu zobowiązanego do pokrycia kosztów związanych z zainstalowaniem tych wodomierzy.**

Przepisy ustawy (art. 15 ust. 3) regulują, kto ponosi koszty nabycia, zainstalowania i utrzymania wodomierza głównego (przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne) oraz koszty nabycia, zainstalowania i utrzymania urządzenia pomiarowego (odbiorca usług). Ustawa zawiera również przepis zobowiązujący osobę ubiegającą się o przyłączenie do sieci, do zapewnienia, na własny koszt, realizacji budowy przyłączy do tej sieci oraz poniesienia kosztów związanych z zagwarantowaniem pomieszczenia przeznaczonego do lokalizacji wodomierza głównego i urządzenia pomiarowego (art. 15 ust. 2). Na podstawie przywołanej regulacji nie można jednak ustalić, kto będzie ponosił koszty zainstalowania wodomierzy w lokalach w budynkach wielolokalowych. Brak regulacji tej materii naraża ustawodawcę na zarzut naruszenia konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawnego poprzez niedochowanie zasady prawidłowej legislacji.

2. Przepis art. 16 ust. 3 (art. 1 pkt 14 nowelizacji) zwalnia z obowiązku uzyskania zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność na zasadach określonych w nowelizowanej ustawie oraz **spełniają wymagania, o których mowa w art. 18 pkt 4 - 7**. Należy jednak zauważyć, iż wymagania, których spełnienia wymaga przedmiotowy przepis, są określone nie w przepisie ustawy, ale będą wynikać z treści indywidualnego zezwolenia udzielonego przedsiębiorstwu wodociągowo – kanalizacyjnemu. Przepis art. 18 pkt 4 – 7, do którego odsyła art. 16 ust. 3, stanowi normę prawną wskazującą na sposób ukształtowania treści zezwolenia, natomiast konkretne wymagania będą wynikać z treści zezwolenia. W związku z powyższym, za praktycznie niemożliwy do spełnienia, należy uznać przepis, zobowiązujący gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej do przestrzegania warunków, określonych w zezwoleniach wydanych innym podmiotom.

Propozycja poprawki:

...) w art. 1 w pkt 14, w art. 16 w ust. 3 skreśla się wyrazy ", jeżeli spełniają wymagania, o których mowa w art. 18 pkt 4 – 7";

3. W art. 24 (art. 1 pkt 18 nowelizacji) opracowana została nowa procedura współpracy między organami gminy a przedsiębiorstwem wodociągowo – kanalizacyjnym, dotycząca ustalania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Niektóre rozwiązania przyjęte w omawianej procedurze budzą jednak wątpliwości natury prawnej:

1) dodany w art. 24 ust. 5a przewiduje, iż rada gminy **może odmówić** zatwierdzenia taryf, jeżeli zostały one opracowane niezgodnie z przepisami prawa, tym samym przepis sankcjonuje uchwałę rady gminy, podjętą niezgodnie z przepisami prawa. Należy zauważyć, iż zgodnie z art. 7 Konstytucji, organy władzy publicznej, a więc również organy jednostek samorządu terytorialnego, które uczestniczą w sprawowaniu władzy publicznej, działają na podstawie i w granicach prawa. Konstytucja nie przewiduje możliwości ustanowienia wyjątku od tej zasady, w związku z czym, nie może w systemie prawa istnieć przepis, który uprawnia organ do działania niezgodnego z prawem. Ta sama uwaga dotyczy art. 24 ust. 5b – organ nadzoru ma obowiązek stwierdzić nieważność uchwały, która narusza prawo;

- 2) nielogiczne a jednocześnie sprzeczne z ustawą o samorządzie gminnym są rozwiązania przyjęte w art. 24 ust. 5b. Niestwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały rady gminy zatwierdzającej taryfy, powinno skutkować wejściem w życie nowych taryf, a nie zaś powodować utrzymanie w mocy taryf dotychczasowych. Ustawa o samorządzie gminnym nie przewiduje automatycznego wstrzymania wykonania uchwały podlegającej postępowaniu nadzorcemu chyba, że taką decyzję podejmie organ nadzorczy. Zasadniczo więc nie ma przeszkód, aby nowe taryfy weszły w życie po ich uchwaleniu przez radę gminy i podaniu do publicznej wiadomości, zgodnie z art. 24 ust. 7;
- 3) rozwiązanie przyjęte w art. 24 ust. 5c, przewidujące, iż w razie stwierdzenia nieważności uchwały rady gminy, obowiązują taryfy zweryfikowane przez wójta, stanowi próbę obejścia przepisu stanowiącego, iż istnieje obowiązek zatwierdzenia taryf przez radę gminy. Dodatkowo przepis nie określa w sposób precyzyjny, jakie taryfy podlegają zweryfikowaniu przez wójta. Należy przypuszczać, iż nie są to te same taryfy, które były przedmiotem uchwały rady gminy, unieważnionej przez organ nadzoru;
- 4) ustawa nie przewiduje trybu postępowania w razie zakwestionowania przez wójta kosztów związanych ze świadczeniem usług, pod względem celowości ich ponoszenia, do czego wójt ma prawo w świetle art. 24 ust. 4.

Propozycje poprawek:

...) w art. 1 w pkt 18 lit. b otrzymuje brzmienie:

"b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

"5a. Jeżeli organ nadzoru stwierdzi nieważność uchwały zatwierdzającej taryfy, czas obowiązywania dotychczasowych taryf przedłuża się o 90 dni od dnia doręczenia przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu rozstrzygnięcia nadzorczego. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.";

...) w art. 1 w pkt 18 w lit. c, w ust. 9 skreśla się wyrazy "5c lub";

...) w art. 1 w pkt 18 w lit. e, w ust. 10 wyrazy "ust. 5b i 5c" zastępuje się wyrazami "ust. 5a";

...)w art. 1 w pkt 24, w art. 29 w ust. 1 w pkt 2 skreśla się wyrazy "5c i";

4. Wydaje się, iż art. 5 dotyczący utrzymania w mocy dotychczasowych aktów wykonawczych zmienianych niniejszą ustawą wymaga korekty, gdyż:
- a) nie zachowuje w mocy rozporządzeń wydanych na podstawie art. 13, 14 ustawy, pomimo dokonania nowelizacji tych delegacji,
 - b) niepotrzebnie wymienia wśród aktów wykonawczych zachowujących moc rozporządzenie wydane na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy, gdyż zgodnie z zasadami techniki prawodawczej, zmiana dokonana w tym przepisie nie skutkuje utratą mocy obowiązującej rozporządzenia wydanego na jego podstawie (§ 32 ust. 3 ZTP)

Propozycja poprawki:

...) w art. 5 dwukrotnie użyte wyrazy "art. 11, art. 23 i art. 27 ust. 2" zastępuje się wyrazami "art. 11, art. 12, art. 14 i art. 23".

Oprac. Renata Bronowska